

מבין משאבים 2289-ג' חשון תשפ"ג - 28 אוקטובר 2022

כמו בלדה / נתן יונתן

ואז כשנתכסה
עם החולות בחושך
וספר הדברים
בחושך יתכסה
תגידי לי מילים
יפות מבכי ואושר
הוא כנראה אהב אותי,
האיש הזה.

אם זר קוצים כואב
זה מה שאת אוהבת
אלך אל המדבר
ושם אלמד לכאוב
ואם שירים אהבת
רק שכתובים באבן
בין הכפים אגור
ובסלעים אכתוב.

הצלון מוקדש לזכרו של חברנו רמי שי ז"ל

מה הצלון:

שורשים / רמי שי

הספד לאבא (רמי שי ז"ל) / ערן שי

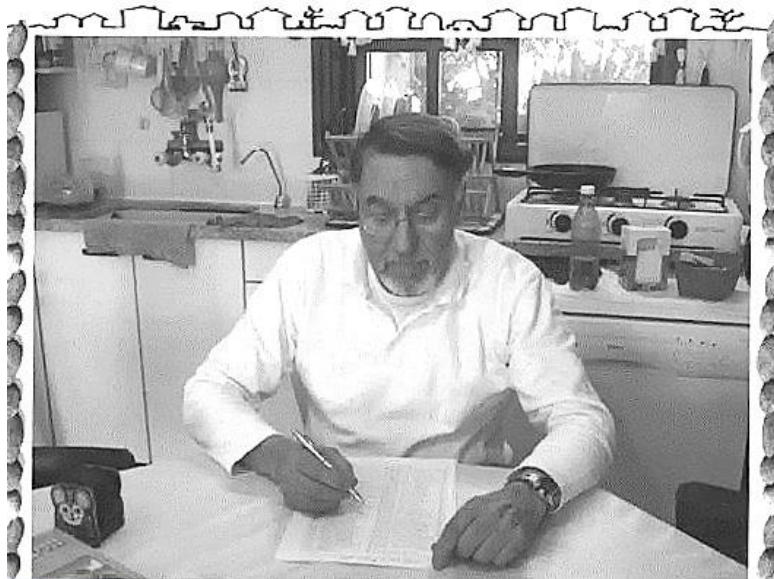
כרידה מאבא / אמנון שי

אבא שלי אהוב / ליהר ויאלי

אבא אהוב שלי / נצמי פורת

רמי שי / טובה אבריאלי

שיר החולונות / רמי שי

ראי שי ז"ל

ט"ז תשרי תרצ"ה - ו' תשרי תשפ"ג

1.10.2022–27.9.1931

יהי לזכרו ברוך

שורשים / ראי שי

וולף ה-70 אליוה וכו'
25/09/2001

שורשים.....

ההצמנות זו של מפגש משפחתי רב ריגוש ושמחה,
כמה מילים אטובות דווקא, זכרם אהובה.
חיה ויצקת כץ, אידה ואבנע (שימטסקי) ושי
הם פאחזאים אהובות העבט שגאלן כאן, חמלן על הפנאי.
היה הנקבה מן המאגל בין שני זוגות אלה הדוריים:
כולם היו ילדי העשור הראשון של המאה העשרים.
יגאלות מערכת אידיפה - הוא נקצ המוצא
וכולם עלו לארץ בעשור השני של המאה.
לאחר נישואים באתרים מוזניים ומטקי פולדות,
השתבן בשכונת פולדים חדש 133 בחולות.
אלה בקרית-חיים למעשה במולדן
ואלה בקריית צמורה להפכה לחולון.
לם בקיאו משפחה ודולידו שני צאצאים
לסתתנכו בהתחילת אלפי עשרים
והתנצת הנודד הצהר, אדית קמזניקים דתיים.
אלה נקודות הדמיון, הקוים המשוקים
אך בים כמובן גם שוני; כאלף, מנטלי ובכמה אפיקים.
חיה ויצקת טלדי וגדלו האמה עיירה
שמה ליבקני, היום מולדבה ואז בסרביה.
יצקת ביה צדיר מחיירה דה גיירה (היפה)
ובנצולין נמשך אליה, חילר ולא דינקה.
אך היא דחתה אולל, בפומאס, היללי....
האימה הידועה "כשגלצל אל אולי"....
ואז הוא הפך "ותק" כשדלה אלל כמה חודשים אפניה,

עם זה היגיון ודקטנות נאלצת, הפך בין זוג ראוי ואם לזנותה.
 אירס ואמרה וידי דאסיד דתני, דאמלגת היסה,
 נאלצו וגילו מאומה אלפי קולומטר אחת מהשני ונפגשו בחיפה.
 אמרה - הבן הצעיר של משפחת שימלסקי שזאתה מסייד בעצמו של סג'ו,
 התמלכה בחיפה וגיסה מסחר תבשטים - אלסקי חלה!
 ואיזה - הצעירה בבנות משפחת איזנבג לשאוקראינה ההרסה
 עתה לבד והצטפה למשפחת אחותה הכורה ל - אחת העניינים.
 משפחת כץ הקיית חיים, הוציאה לאחד ברכוב מעגלונות,
 זוג פרדות שמק צלוג וישר חולות ימים וליאות.
 האוניברסיטה הפכה לזול גבול אמריסחר.
 גם חיו בפניצוג אך לא חסכו בבר.
 ומשפחת שימלסקי הית מידות הקרית דבופה על החולות
 כשאברהם, בעלוד הבן העקשה להתמודד עם החובות.
 העשור הראשון, אופיין המצב כלי קשה, צמצום וחוסר היטחון,
 עד היום - כמי מלגה ת-צומת ולא מטעמי לקיון.
 לתי המשפחות ראוי תכנה בהכדיהם,
 להקיאן קבול בנה, משפחה גדולה והגדולה בנכדיהם.
 אך רק סבא יעקב שזכה לאריכות, יחסיו, של ומים
 זכה, כאלו והשתלף מטיבול כמה מן הנכדים.
 היום - הם, כל הארבעה, טמונים,
 במשקלם שדה בהיג העלמין,
 נמשק לעצמיו ולזכור אולם עור היתה שנים....

הספד לאבא (רם שי ז"ל) / צרן שי

רם שי נפטר אתמול בבוקר בביתו בגיל 91.

אנחנו, שנושאים בגופנו זיכרון ביולוגי (גנטי) שלו, ואיתנו כל בני משפחתו הרחבה, מוקיריו ומכריו, מייחלים לשאת את מורשתו הרוחנית ואת זכרו עוד שנים רבות. רמי היה אדם חכם ואוהב אדם. אידיאולוג קיבוצי, אדם של עבודה ועשייה, התנדבות ומסירות. אדם השופע חום ואהבה, שאותה העביר לכל הקרובים לו.

עולה בזיכרוני תמונת ההלוויה של אחיו הצעיר - שי אחירם – אותו הבאנו למנוחת עולמים בלונדון לפני כ-16 שנים. בהלוויה היינו רק ענת ואני, ויעקב צלאל – בן דוד שני. רמי הספיד את אחיו בשיחת טלפון שהושמעה ברמקול, וממש הרגשנו את נוכחותו איתנו.

כאן בבית העלמין, שבו נשא הספדים לרבים מחבריו לדרך הקיבוצית, הוא נטמן היום, לצד אימנו ואשתו האהובה גליה, שמסכת חייהם המשותפת נמשכה כ-70 שנים, מהיכרותם בהכשרה בגינוסר, בהקמה של הקיבוץ והמשפחה המורחבת ועד שהמוות הפריד ביניהם, עם מותה לפני כ-6 חודשים.

רמי היה "איש אשכולות", שמפעל חייו היה הקיבוץ ובהמשך מפעל שגיב. הוא עסק בבניה, מסגרות בלול ובסידור עבודה וכמעט כל תפקיד אפשרי בקיבוץ. אני זוכר אותו עובר עם עגלת ריקשה ומחלק אוכל לבתי הילדים וגם מחלק פתקים שמבקשים מהאוכלים בחדר האוכל לשמור על השקט (באחת מהתקופות שהיה מזכיר הפנים).

בלא מעט הזדמנויות נאבק לשמור על הקיבוץ על פי האידיאולוגיה של הקיבוץ השיתופי, שבו כל אחד תורם לפי יכולתו ומקבל על פי צרכיו. את תפיסתו האידיאולוגית גיבש בנעוריו כחניך ומדריך בתנועת הנוער העובד והלומד, אליה הצטרף כנער צעיר בשיכון עובדים (שכונת הילדות שלו בחולון).

הוא נולד בירושלים בזמן שאביו (סבא אברשה) עבד במפעלי ים המלח. בהמשך עברה משפחתו הגרעינית הצעירה לגור בתל אביב ומשם הגיעו לחולון. הוריו, שעלו לארץ בשנות ה-20 של המאה הקודמת, הכירו בחיפה, שם לשתי המשפחות (שימענובסקי ואיזנברג) היו הרפתות הראשונות על הכרמל. בילדותו המשפחות הרחבות שלהם כללו הרבה בני דודים ודודות שאיתם נשמר קשר הדוק לאורך השנים – רובם אגב היו מקימי קיבוצים ואנשי התיישבות.

בשנותיו האחרונות, לאחר שאיבד את מאור עיניו, הקשר עם בני הדודים והחברים, שכמעט כולם נפטרו לפניו, היה חסר לו מאוד. שנות הזקנה לא היו שנים שמחות עבורו, עם התחזקות העיוורון בגלל הגלוקומה, והתנוונותו של הגוף הייתה חסרה לו העשייה, והיכולת לתרום לכלל. חיסרון זה ומחלת האלצהיימר של גליה, השאירו אותו בתחושת עצב ודיכאון שהפכו את חייו למשהו שמקיימים באין ברירה.

לסיום אזכיר את תרומתו להקמת מפעל שגיב שאותו הוא, משה חקלאי ז"ל ואחרים הקימו באולם האסם, וליוו עד להתבססותו כמפעל מצליח. הוא המשיך בעבודתו שם, גם כשהיה על סף עיוורון ובקושי יכול היה לראות מה הוא עושה.

העשייה שלו בקיבוץ בתחום התרבות, בימוי ההצגות וכתבת מילים לפזמונים מוכרים (גרסאות מקומיות) ילוו אותנו עוד שנים – כולל הפקת "חג ה 13" (ההצגה אפרוחית) וה-30 של הקיבוץ, חגי מחזור ועוד.

למרות שיש עוד זיכרונות רבים, אסיים בציון זיכרונות ימי ההולדת המשותפים לו ולאמא שהיו מפגש ל"שבט" הרחב, שכלל בערוב ימיו 5 זוגות (בני הדור השני), 17 נכדים ו-6 נינים.

אתמול חגגנו את מסיבת בת המצווה של רוני (הנינה הבכורה) ובחמישי נחגוג את הנישואים של מאיה הנכדה ולמרות שהוא כבר לא יהיה איתנו, נמשיך לשמור על זיכרוננו ומורשתו המשפחתית והאוהבת.

במסכת החיים, שתמיד היא קצרה מידי, הערך של המשכיות העובר באותה שרשרת אנושית רב דורית, שבה דור הולך ודור בא, והזיכרונות גם הם נעלמים עם השנים, נמשיך לזכור ולהוקיר, את רמי אהובנו ואת תרומתו הייחודית לכל אחד ואחת מאיתנו. תודה לך אבא על כל שהענקת לנו, היה שלום. בכורך האוהב – ערן.

פרידה מאבא / אהנן שי

עומד אני פה, מוצף בליל של רגשות (אהבה, גאווה, עצב ושמחה)
 כבנד היה לי קשה להבין, איך לילד בישן ושבלוני כמוני
 יצא כזה אבא מוכשר, נערץ ואהוב על כולם.
 גם בבית היה כיף אתך במשחקי קלפים וקופסא
 כמו מונופול עולמי שפיתחת וייצרת עם הילדים.
 ממרח גבינה עם בצל שהצעת כאלטרנטיבה לעוגות,
 הטיולים בחצר המשק ובהרים שבסביבה
 וסיפורים מרתקים שסיפרת תמיד לפני השינה.

ככל שעברו השנים צברת עוד הישגים והצלחות
 בכל תפקידי המפתח בקיבוץ, בהקמת המפעל
 ובתרומה לפעילות התרבות שפרחה בניהולך.

לקראת גיל 80 שלך, נהניתי לעזור בעיצוב הספרון
 של אוסף הכתיבה שלך, וקיבלתי ממך הרבה השראה.
 התחלתי לנגן במפוחית ושקלתי לגדל גם שפם.

קצת אחרי שהגעת לגבורות היה עצוב לראות איך
 התדרדרות הראיה פגעה קשות בתפקודך.
 צמצמת בהדרגה את תחומי העניין והיצירתיות שלך.
 גם השילוב עם המחלה של אמא פגע קשה במורל.

בעזרת טיפול מסור של סימי רגיי ורגייני,
 ועזרה רבה של זהר ואילן והמשפחה, הצלחתם לשרוד
 ולשמור על קשר עם הילדים. עדיין נהניתי לדבר אתך
 ולשמוע תגובות והערות על כל מצב.

(אחוזה לאחדת הכריאה fe ראי)

לאחר מותה של אמא, יצאה בת קול משמים והכריזה :
 מה הולך פה, מי הפריד בין גליה לרמי?! וירעדו אמות הסיפים
 הוריקן אדיר תקף את מיאמי שבצפון אמריקה
 ועומס חום פקד במקביל את הנגב ואזור הכנרת.
 "שערורייה מנהלתית שכזאת אסור לה שתתרחש" רשף הקדוש ברוך הוא
 בזעם לעדת המלאכיו הנבוכים. "אי לכך" פסק הבורא, החזירו לגליה את מתנת הצעירות
 המתמשכת והחזירו אותה מייד לרמי בחיר ליבה.
 "אבל עדיין אין אישורך לפרויקט תחיית המתים" מלמלו המלאכים במבוכה.
 "אי לכך" פסק הבורא, "צרפו מיד את רמי לאהובתו שנמצאת בשמים"
 וכך רבתה השמחה במפגש המרגש שבשמים.
 ותאפיל במעט, השמחה שבשמיים, על העצב שבארץ.
 אוהב ומתגעגע, בנך אמנון.

אבא שלי אהב / לזהר ויאול

מה שיש לי בליבי אליך מאד קשה לי להעביר.

תמיד אהבתי אותך וזכיתי להיות בתך,

תמיד הכלת אותי, עם הראש השונה שלי.

תחסר לי מאד ולכולנו.

הייתי מאד גאה להיות הבת שלך ושל אמא,

אהוב שלי

מזוהר בתך

כל גל/ נתן יונתן

כל שיר יש לו גם סוף, כל גל יש לו גם חוף
 כל אור בא עם צללים, כל כאב יש לו צלילים
 כל מתוק יש בו גם מר, כל מה שטוב פעם נגמר
 כל צליל יש לו גם הד, כל חי יש לו מועד
 כל צחוק יש לו דמעה, כל קול יש לו דממה
 כל גל יש לו גם חוף ולכל שיר יש גם סוף

אבא אהוב שלי / נצמי פורת

מנסה לכתוב לך מילות פרידה, אך עוד לא תופסת שאתה אינך.
 מילים ובטח מילים של פרידה זו תמיד הייתה הממלכה שלך...
 את שירי של נתן יונתן אהבת מאוד "הרדופים" "כמו בלדה" "יש פרחים" ועוד...
 בחרתי עבורך בשיר שמשחק במילים, מילים שהיו אומנותך ובנשמתך.

השיר גם מדבר על סוף, והנה אתה הגעת אל סוף דרךך, אל השקט והשלוה, שאליהם כבר
 ייחלת, והפרידה היא קשה וכואבת, אבל יש נחמה במנוחה שלה זכית.

אבא, כשאני חושבת עליך אני רואה לב, הלב שלך היה גדול ומלא. כל דבר בחייך עשית
 מהלב עם כל הלב.

היית אידיאליסט, חלוץ מפריח שממת הנגב. הקיבוץ היה בליבך וכמעט לפני הכל
 בתקופות מסוימות. היית יוצר, כתבת ללא סוף, פזמונים, את דיעותיך, ברכות והספדים.
 וכולם נכתבו מתוך ליבך הגדול.

היית האיש של גליה, אמא שלנו, אהבה וחברות של יותר מ-70 שנה, אין דברים שכאלו
 (הלוואי על כולנו), וגם שם הלב שלך היה כולו בפנים. לא היה רמי בלי גליה ולא גליה בלי
 רמי.

היית אבא מלא לב, שירי הערש והסיפורים לפני השינה בלינה המשותפת היו רגעים של
 קשר ואהבה גדולה. הטיולים, השירים, הצחוקים, המשחקים. החינוך הלא מתפשר
 לאהבת אדם וסוציאליזם ולחשיבות המשפחה.

היית סבא (וגם סבא רבא). הקמתם אתה ואמא שבט לתפארת, והנה כולם פה באו להיפרד ממך ולכל אחד מהם היה מקום בלב הגדול שלך, תמיד זוכר לברך מזל טוב בימי הולדת ותמיד עם חרוזים וכולם בשבילך היו צ'וקצ'וקים...

אבא, לימדת אותי את כוחה של המילה, ואין לי מספיק מילים לבטא את תודתי ואהבתי אליך.

אבא שלי, הפרידה ממך קשה לי מאוד, אתה בתוכי לתמיד.
יש לי חור בלב בצורה שלך...

אוהבת מאז ולעולם בכל ליבי, כבר מתגעגעת נעמי

לקראת פתיחת צריף ראשונים נאספו סיפורי הראשונים על ידי טובלה, ולה מה שסיפר ראי.

29.4.2007

ראי עי

אני חניך הנוער העובד בחולון. קבוצת "מעוז" וחניך בית חינוך לילדי עובדים. חינוכו אותנו להתיישבות, זה היה מובן מאליו שנלך לקיבוץ. הבנות מהקבוצה הלכו ללמוד בסמינר. בקשו שנתאחד עם שכונת בורוכוב וקרית חיים 3 קבוצות של פועלים. לא היתה בנו טיפת סנוביות לעומת הקבוצות האחרונות. החולונים קיבלו צו גיוס ילדי 1931 להתייצב במחנה 80 חודשיים טירונות. בורוכוב וקרית חיים הגיעו ישר לטנטורה שהיא נחשולים. הם לא היו בצבא ואילו אנחנו היינו בפעולות מלחמתיות. נלחמנו בתל גיבורים ובתל עריש. המראה שלנו לא מצא חן בעיני הבורוכובים והקריתים. נמוכים עם קרחת, לא חתיכים וגם בלי בנות. רצינו להיות בפלמ"ח אבל לחצו עלינו לבוא לטנטורה. אחרי חודשיים בטנטורה הגענו לגנוסר לשנה. בקיץ עבדתי בבניין יחד עם אבישי ובחורף תורנות דייג. לקראת סוף ההכשרה בגנוסר, הגיעו רות הטקין ושכטר ולחצו עלינו שנלך לנגב. רצינו להתיישב בכפר נחום. אבל קיבלנו את דין התנועה. הגענו למקום חדש. ישראל דגני היה גזבר. טודי (זכריה שדה) היה מרכז משק. היה ויכוח על השם של הישוב החדש. לא היתה עבודה במקום. נשלחנו לעבודת חוץ בגבעת ברנר. ואני שעבדתי בבניין, הייתי מביא לבנים מביר עסלוג', מהמבנים של הצבא הבריטי. עבדתי בבניין, הייתי מזכיר, עסקתי בתרבות, מרכז מפעל בראשיתו. טובהלה: רמי תמיד נלחם נגד עבודה שכירה. להיות קיבוץ שחי מעבודתו בלבד.

לאחר מותו בטרם עת של חברו, אבישי אלון ז"ל,
 בקיץ 2015, כתה רמי את רשימתו האחרונה.
 באותו זמן, רמי לא רצה שהרשימה תתפרסם,
 כי היה ברשימה הספד של לפני המוצד, לחברו יואי ז"ל, ולצאנו.
 עכשיו, למצד, נסגר המצד והאיץ הזמן.

שלושה חולוניים / רמי שי

הם היו אחראים, מתמידים וחרוצים,
 ועשרות בשנים, השקיעו עמל ומאמצים.
 ותרמו לכך שהקיבוץ גדל והעצים.
 שלושה חולוניים...

אך בחלוף השנים, כשחצו גיל גבורות,
 עייפו החברים ונקלעו לצרות צרורות.
 אחד, ראייתו הייתה לטרף.
 השני, בסורוקה, מת בחרב.
 והשלישי שנותר – מאום לא זכר

שלושה חולוניים, שלושה חולוניים
 ועוד חולונית ושמה שולמית...

שלושה חולוניים הלכו לבלי שוב
 והשאר יסופר בתולדות הישוב...

ירח מלא מגיח מבעד לעננים
 שופך אורו על בתים מדשאות וגנים.
 ואנו נספר בגעגוע לנכדים ולנינים,
 את הסיפור אודות שלושה חולוניים.

שלושה חולוניים, שלושה חולוניים
 ועוד חולונית ושמה שולמית...

בין החלוצים שהגיעו לכאן לפני שנים
 בלטו בלי ספק, שלושה חולוניים.
 אחד קצר וחסון, ושני רעיו גמלונים
 שלושה חולוניים...

אחד, תעשיה עשה והדריך גרעינים
 שני, בהנצחה עסק ובעיקר בנה בניינים
 שלישי – הלך בשדות והפריח גנים.
 שלושה חולוניים...